

Roman Vojtechovský:

Je čítanie pre amerických žiakov dôležité?

V areáli Gallaudetovej univerzity sa nachádzajú aj budovy základnej školy spoločne s materskou školou pre sluchovo postihnutých (presnejšie táto škola nesie názov Kendall Demonstration Elementary School) a stredná škola pre nepočujúcich (Model Secondary School for Deaf). V základnej škole spoločne s materskou školou sa vyučuje totálnou komunikáciou. Metódami a prostriedkami totálnej komunikácie sú výslovnosť a hlasitá reč, posunkový jazyk, pantomíma, umelé posunkové systémy, prstová abeceda, odzveranie a pod. Základnú školu navštevuje cca. 120 detí, strednú školu cca. 300 študentov. V materskej škole sú oddelenia rozdelené do 4 vekových kategórií, od 2 mesiacov do 6 rokov. Prvú vekovú kategóriu od 2 mesiacov do 2 rokov navštevujú spoločne s deťmi rodičia 2-x do týždňa po 3-4 hodiny. Na základnú školu chodia deti od 7 do 14 rokov a na strednú od 15 do 18 rokov.

V každom oddelení sme si nemohli nevšimnúť **literárny kútik**, ktorý bol viditeľný pre každého. V skrinách a v stojanoch sú uložené knihy a časopisy. Nad týmto nábytkom sú vyvesené rôzne plagáty o čítaní. Cieľom literárneho kútika je pestovať, motivovať vzťah detí ku knihám. V rozvrhu, i v režime dňa materskej školy v čase od 11.00 do 11.30 hod. majú predmet ako zamestnanie – **literárne aktivity**.

Na základnej škole sú k dispozícii 2 veľké knižnice spojené s klubovňami. Na strednej škole – vstup do vestibulu a hneď za vestibulom je tiež veľikánska knižnica spojená so študovňou. Na nástenkách oboch škôl neukazujú len žiacke i študentské práce – výtvarné, pracovné, modelárske atď., ale ukazujú obrázky a informácie o čítaní. Tieto nás nesmierne prekvapili na prvý pohľad.

Myslíme si, že pre každé nepočujúce, nedoslýchavé, ohluchnuté dieťa a dieťa s kochleárnym implantátom je potrebné, aby stále vnímalo, malo na očiach tie knihy, časopisy, informácie o dôležitosti čítania, aby neskôr samo pochopilo dôležitosť čítania, spoznávalo svet okolo seba, obohacovalo slovnú zásobu, porozumelo jazyku počujúcej väčšiny a vedelo sa s ňou dorozumievať aj písanou formou jazyka. Prostredníctvom čítania osoby s poruchou sluchu, hlavne s ťažšou poruchou sluchu, mohli ľahšie a lepšie komunikovať s počujúcou verejnosťou formou písania.

Prekvapilo nás niekoľko prípadov z nášho pobytu vo Washingtone. Prvý prípad – keď sme vošli do talianskej reštaurácie, pred dverami stála čašníčka, povedali sme jej počet osôb, a že sme nepočujúci. Čašníčka nás zavedla k jednému špecifickému stolu, ktorý bol pokrytý veľkým papierom, na ňom voskové pastelky, a samozrejme, váza, solníčky a pod. Keď sme si chceli objednať nápoje, mohli sme si v pohode písať na veľkom papieri. Podobný zážitok mali iní naši nepočujúci v čínskej reštaurácii. Ďalší prípad v inom obchode, v ktorom ponúkali sendviče. Za pultom - keď sme si chceli objednať sendviče, lenže oni nás nerozumeli, povedali sme im, že sme nepočujúci. Oni automaticky vytiahli papiere, na ktorých boli napísané názvy sendvičov a vedľa nich rámčeky. Každý zvlášť do rámčeka si mohol zakrúžkovať, ktorý sendvič chcel. Potom s hotovým sendvičom a s tým papierom sme šli k pokladni. Pokladníčka zobrala papier, aby vedela, aký sendvič sa objednal. Podobné situácie boli v iných obchodoch i v reštauráciách, kde sa komunikovalo písanou formou.

Myslíme si, každé dieťa s poruchou sluchu okrem vybudovaného jazyka (slovenský alebo slovenský posunkový, závisí to od straty sluchu a od veku, kedy došlo k strate sluchu) by malo vedieť čítať s porozumením, je potrebné vypestovať u neho vzťah k čítaniu, vzťah ku knihám.

Tento text bol zverejnený v Infonepe, 2008, č. 7-8, s. 20-21.